

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Referuntur testimonia SS. Patrum,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

§. II.

Referuntur testimonia SS. Patrum.

PLura solent adduci SS. Patrum testimonia, quæ non urgent Adversarios, quia explicantur de præsentia objectiva; ideoque ea omittam, & solum hic referam ea quæ in hoc sensu explicari non possunt.

212. In primis ergo D. Augustinus realem futurorum in æternitate præsentiam, variis in locis clare expressit: nam lib. 11. Confess. cap. 10. hæc scripsit: *Quis tenebit cor, & figet illud, ut paulatim rapiat splendorem semper stantis æternitatis, & comparet cum temporibus nunquam stantibus, & videat esse incomparabilem; nec præterire quidquam in æternitate, sed totum esse præsens.* Et super Psal. 101. exponens illa verba: *In generationem & generationem anni tui, sic ait: Æternitas ipsa Dei substantia est, quæ nihil habet mutabile. Nihil ibi est præteritum, quasi non sit, nihil est futurum, quasi nondum sit, sed quidquid ibi est, non nisi est.* Et 5. de Trinit. cap. 16. *Apud Deum, nec præterita transferunt, & futura jam facta sunt.*

Deinde Gregorius Magnus 12. Moralium cap. 1. sic ait: *Apud omnipotentem Deum, etiam labentia stant.* Et Bernardus Serm. 80. in Cant. loquens de natura Dei, ejusque æternitate: *Tempora (inquit) sub ea transeunt, non ei; futura non expectat, præterita non recogitat, præsentia non experit, experientia scilicet transeunte.*

Item Petrus Damianus Epist. 4. de omnipotentia cap. 8. hæc scribit: *Omnia quæ apud nos elabendo discurrunt, & per temporum vicissitudines se variant, apud illud hodie (æternitatis) stant, & immobiliter perseverant. In illo hodie dies ille adhuc immobilis est, in quo mundus iste sumpsit originem: in illo jam & ille nihilominus est, in quo judicandus est, per æterni judicii æquitatem.*

Richardus à S. Victore libro 2. de Sancta Trinitate cap. 3. *Sicut inquit eorum quæ nondum sunt, nihil est Deo futurum; sic eorum omnium quæ jam non sunt, nihil est præteritum: sic eorum omnium quæ jam præsentia sunt, nihil est ei transitorium.*

Denique Anselmus in opusculo de Concordia docet, quòd sicut tempus præsens continet omnia, etsi longissimis locorum intervallis inter se dissita; ita æternitas reipsa continet omnia tempora, & quæ continentur in illis, etsi longissimis intervallis inter se sint distincta. Et ibidem ait: *Æterno præsentia simul clauditur omne tempus, & quæ sunt in quolibet tempore.* Paucis hæc, sed acutè concludit Marius Victor, initio libri primi Cosmopœiæ; ubi de æternitate ait:

*Et quidquid tempora volunt,
Præsens semper habet.*

213. Nec valet communis responsio Adversariorum, qui dicunt SS. Patres in his locis, non loqui de præsentia reali, sed tantum de objectiva. Nam contra primò: SS. Patres loquuntur de præsentia quæ convenit rebus ratione æternitatis, prout est attributum quoddam, distinctum virtualiter à scientia & intellectu, aliisque perfectionibus divinis: Ergo loquuntur de præsentia reali & physica, non verò de intentionali & objectiva. Consequentia patet, æternitas enim, ut est speciale attributum, à scientia & cognitione virtualiter distinctum, non potest tribuere rebus

A futuris præsentiam purè objectivam; hæc enim illis solum convenit, ratione scientiæ & cognitionis, non verò ratione æternitatis.

Secundò, SS. Patres locis relatis non solum affirmant futura esse Deo præsentia, sed etiam negant absolute esse aliquid futurum respectu Dei: At ex præsentia objectiva non tollitur ratio absolute futuri, sed ex physica tantum, & reali, ut per se patet: Ergo non loquuntur de præsentia objectiva, sed de physica & reali.

Tertiò, SS. Patres negant in Deo esse propriè præsentiam, eò quòd omnia, quæ sunt nobis futura, sint illi præsentia in sua æternitate: Ergo non loquuntur de præsentia solum objectiva, sed etiam de reali & physica. Consequentia est evidens: ex eo enim quòd futura essent objectivè Deo præsentia, non rectè probaretur ei non convenire præsentiam in rigore; cum Prophetarum mentibus nonnulla sint præsentia objectivè, de quibus tamen in rigore habent præsentiam. Antecedens verò probatur ex Augustino libro 2. questionum ad Simplicianum, quest. 2. ubi sic habet: *Quid est præsentia, nisi scientia futurorum? Quid autem futurum est Deo, qui omnia supergreditur tempora? Si enim in scientia res habet, non sunt ei futura, sed presentia: ac per hoc non jam præsentia, sed scientia dici potest.* Idem docet Gregorius libro 20. Moral. cap. 23. his verbis: *Præscire dicitur qui unamquamque rem antequam veniat, videt, & id quòd futurum est, priusquam præsens fiat, prævidet &c. Deus autem quomodo est præscius, dum nulla nisi quæ futura sunt præsciuntur, & scimus quia Deo futurum nihil est, ante ejus oculos præterita nulla sunt, præsentia non transeunt, futura non veniunt.* Item Anselmus libro de casu Diaboli cap. 21. *Præsentia non proprie de Deo dicitur, cum enim omnia sint ei præsentia, non habet futurorum præsentiam, sed presentium scientiam.* Denique Boëtius libro 5. de consolatione, prosa ultimà, hæc scribit: *Si præsentiam pensare velis, quæ cuncta dignoscit, non esse præsentiam quasi futuri, sed scientiam nunquam deficientis instanti rectius estimabis.*

C

D

§. III.

Mens D. Thomæ aperitur.

Licet apud aliquos dubitatio sit de mente D. Thomæ, & plures ex Recentioribus illum de præsentia objectiva & intentionali exponant, eumque sic intellexisse videantur aliqui ex antiquis ejus Discipulis, ut Egidius, Herveus, & Sylvester: res tamen adeo manifesta est, ut hæc in re de ejus mente dubitare, sit tenebras & caliginem Soli offundere, ac in meridie caecitare.

In primis enim hęc art. 13. realem & physicam futurorum contingentium in æternitate præsentiam, non obscurè his verbis expressit: *Æternitas simul existens ambit totum tempus: unde omnia quæ sunt in tempore, sunt Deo ab æterno præsentia, non solum eà ratione, quæ habet rationes rerum apud se præsentia (ut quidam dicunt) sed quia ejus intuitus, fertur ab æterno super omnia, prout sunt in sua præsentia.*

214. Nec interpretari potest hic locus de præsentia objectiva. Primò, quia præsentia objectivè omnia sunt Deo ab æterno præsentia, per rationes rerum, seu ideas, quæ ut habent adjunctam voluntatem divinam, futura contingentia repræsentant. Ergo quando S. Thomas dicit, *Omnia quæ sunt in tempore, sunt Deo præsentia, non*